



ΕΛΙΔΕΚ.
Ελληνικό Ίδρυμα Έρευνας & Καινοτομίας

Περιγραφή Χρηματοδοτούμενου Ερευνητικού Έργου
1η Προκήρυξη Ερευνητικών Έργων ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ. για την
ενίσχυση των Μελών ΔΕΠ και Ερευνητών/τριών και την
προμήθεια ερευνητικού εξοπλισμού μεγάλης αξίας

Τίτλος Ερευνητικού Έργου: Ιστορίες αθηναϊκών πολυκατοικιών – η δομή του οικιστικού αποθέματος και οι επιπτώσεις στην κοινωνική γεωγραφία της πόλης (ISTOPOL)

Επιστημονικός/ή Υπεύθυνος/η: Θωμάς Μαλούτας

Φιλικός προς τον αναγνώστη τίτλος: Οι πολυκατοικίες της Αθήνας

Επιστημονική Περιοχή: Κοινωνικές Επιστήμες

Φορέας Προέλευσης και Χώρα: Τμήμα Γεωγραφίας, Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο, Ελλάδα

Φορέας Υποδοχής: Τμήμα Γεωγραφίας, Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο, Ελλάδα

Συνεργαζόμενος Φορέας: École française d'Athènes, Bartlett School of Planning, UCL

Ιστοσελίδα προβολής του Έργου (αν υφίσταται): (σε προετοιμασία)



Ποσό Χρηματοδότησης: 121.500,00

Διάρκεια Χρηματοδότησης: 24 μήνες

Το έργο στοχεύει στη διερεύνηση των πολυκατοικιών της Αθήνας ως χώρων κοινωνικής συμβίωσης, αλλά και διαχωρισμού των διαφορετικών κοινωνικών και εθνοτικών ομάδων που κατοικούν σε αυτές. Η διερεύνηση πραγματοποιείται μέσα από συνεντεύξεις με τις οποίες αποτυπώνονται οι διαδρομές ζωής ατόμων που κατοικούν ή κατοίκησαν στο παρελθόν σε πολυκατοικίες της πόλης ή που είναι ιδιοκτήτες διαμερισμάτων. Παράλληλα, αποτυπώνονται και οι διαδρομές των ακινήτων στα χέρια διαδοχικών ιδιοκτητών, η ενδεχόμενη χρήση τους από ενοικιαστές, η συντήρηση και οι ενδεχόμενες ανακαινίσεις και, συνολικότερα, η χρήση τους ως στοιχείων των ατομικών και οικογενειακών στρατηγικών κοινωνικής αναπαραγωγής. Κεντρικό ζητούμενο είναι η αποτύπωση του ρόλου που έπαιξε και εξακολουθεί να παίζει το σημαντικό αυτό κομμάτι του οικιστικού αποθέματος στην κοινωνική αναπαραγωγή του πληθυσμού της πόλης.

Η πρωτοτυπία του έργου αυτού έχει δύο βασικά σκέλη. Το πρώτο αφορά τη διερεύνηση του κοινωνικού διαχωρισμού στις πολυκατοικίες της Αθήνας, η οποία μέχρι σήμερα έχει βασιστεί κυρίως σε μακροσκοπικές αναλύσεις δεδομένων που προέρχονται από τις απογραφές πληθυσμού ή από μεγάλες δειγματοληπτικές έρευνες. Με το έργο αυτό επιχειρείται ο εμπλουτισμός των αναλύσεων που υφίστανται με αυτά που μπορεί να παράσχει η ποιοτική έρευνα εμβαθύνοντας στην ανάλυση της λογικής μεμονωμένων περιπτώσεων και στη συγκρότηση μιας τυπολογίας διαδρομών κοινωνικών ομάδων σε σχέση με μορφές και θέσεις ακινήτων την οποία η στατιστική ανάλυση και η χαρτογραφική απεικόνιση ποσοτικών δεδομένων δεν μπορούσε να προσφέρει. Το δεύτερο σκέλος αφορά τη συμβολή του έργου αυτού στη διεθνή βιβλιογραφία για τον στεγαστικό διαχωρισμό. Στον πεδίο αυτό της Αστικής Κοινωνιολογίας και Γεωγραφίας έχει δοθεί μέχρι τώρα περιορισμένη προσοχή στο διαχωρισμό στη μικροκλίμακα, με το κύριο βάρος της σχετικής έρευνας να αφορά το διαχωρισμό και τις επιπτώσεις του σε επίπεδο γειτονιάς. Η δουλειά που έχει γίνει τα τελευταία 20 χρόνια από μέλη της ερευνητικής αυτής ομάδας για τον κοινωνικό διαχωρισμό στις πολυκατοικίες της Αθήνας έχει εμπνεύσει διερευνήσεις και σε αρκετές άλλες πόλεις στη μικροκλίμακα. Η εισαγωγή νέων προσεγγίσεων και παραμέτρων με τη χρήση της ποιοτικής έρευνας θα ενδυναμώσει τον ηγετικό ρόλο της ερευνητικής αυτής ομάδας σε ζητήματα διερεύνησης του κοινωνικού διαχωρισμού στη μικροκλίμακα των πόλεων.

Τα αποτελέσματα που αναμένονται από αυτό το ερευνητικό έργο μπορούν να συνοψισθούν σε δύο βασικές πτυχές. Η πρώτη αφορά την επιστημονική του απήχηση. Θεωρούμε ότι αυτή θα είναι σημαντική, τόσο επειδή θα συμπληρωθεί η αναλυτική εικόνα του μικροδιαχωρισμού σε μια πόλη όπου αυτό το φαινόμενο είναι ιδιαίτερα εκτεταμένο, όσο και επειδή θα παίξει σημαντικό ρόλο για την προώθηση ανάλογων προσπαθειών σε πολλές άλλες πόλεις. Ενδεικτικό είναι ότι έχει ήδη υπογραφεί συμβόλαιο για την προετοιμασία συλλογικού τόμου με εκδοτικό οίκο στο Ηνωμένο Βασίλειο, στον οποίο την επιμέλεια θα έχουν δύο μέλη της ερευνητικής αυτής ομάδας, ενώ τα κεφάλαια θα αφορούν διαδικασίες μικροδιαχωρισμού σε 20 πόλεις της Ευρώπης, της Λατινικής Αμερικής, της Ανατολικής Ασίας και της Μέσης Ανατολής. Το κεφάλαιο για την Αθήνα θα έχει ως συγγραφείς μέλη της ομάδας αυτού του έργου και θα βασιστεί σε μεγάλο βαθμό στα αποτελέσματά του. Η δεύτερη πτυχή αφορά τον κοινωνικό αντίκτυπο και τον αντίκτυπο στο επίπεδο της χάραξης πολιτικής. Η ανάλυση θα συμβάλει στην πληρέστερη γνώση των διαδικασιών πρόσβασης στην κατοικία σε ένα κομμάτι της πόλης που στεγάζει το μεγαλύτερο μέρος των ευάλωτων ομάδων, ενώ παράλληλα στο έργο προβλέπεται και ειδική ανάλυση πολιτικών και συνιστώμενες κατευθύνσεις για την αντιμετώπιση υφιστάμενων και επικείμενων προβλημάτων.

Το έργο αυτό εντάσσεται στα πεδία εκείνα που είτε παραδοσιακά υποχρηματοδοτούνταν ή δεν χρηματοδοτούνταν καθόλου μέχρι την ίδρυση του ΕΛΙΔΕΚ. Επίσης, επειδή πρόκειται για έργο με απόλυτη επικέντρωση σε τοπικό ζήτημα, η δυνατότητα επαρκούς χρηματοδότησης από διεθνείς φορείς ήταν εξαιρετικά δύσκολη. Τέλος, το γεγονός ότι η χρηματοδότηση των έργων από το ΕΛΙΔΕΚ γίνεται μετά από αξιολόγηση δίνει κάποια αρχική θετική χροιά στην ερευνητική προσπάθεια, την οποία βεβαίως το έργο θα πρέπει να επιβεβαιώσει με τα αποτελέσματά του. Για όλους αυτούς τους λόγους ελπίζουμε ότι το ΕΛΙΔΕΚ θα μακροημερεύσει και θα παίζει το ρόλο του ως όργανο της ακαδημαϊκής κοινότητας, στο πνεύμα που προβλέπει και η ιδρυτική του διακήρυξη.



ΕΛΙΔΕΚ.
Ελληνικό Ίδρυμα Έρευνας & Καινοτομίας

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

Λ. Συγγρού 185 & Σάρδεων 2
ΤΚ. 17121, Νέα Σμύρνη, Ελλάδα
210 64 12 410, 420
communication@elidek.gr
www.elidek.gr